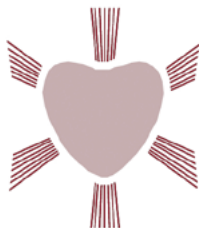

SRDÍČKO

ročník XX. 3
1. 7. 2018

ZÁKON DUCHA*

Když byl náš svatý věrozvěst Cyril ještě před svou cestou na Velkou Moravu vyslán, aby disputoval o náboženských otázkách s Chazary, musel čelit ze strany židovského vyznání námitce, proč křesťané nectí zákon daný Bohem skrze Mojžíše (*Život Konstantinův*, X). Konstantin nejdříve odpovídá upozorněním na to, že v Písmu už před Mojžíšem vidíme vývoj ve věci smluv mezi Hospodinem a člověkem (Noe, Abrahám, Mojžíš ...) a potom ukazuje, že samo Písmo uznávané Židy ve slovech proroka Jeremiáše nějakou novou smlouvu očekává: „Hle, blíží se dni – praví Hospodin – kdy sjednám s Izraelovým a Judovým domem novou smlouvu (...). Vložím svůj zákon do jejich nitra, napíšu jim ho do srdce, budu jim Bohem a oni budou mým lidem!“ (Jer 31, 31). Připomeňme podobná slova proroka Ezechiela:

Dám vám nové srdce, vložím do vás nového ducha (...). Vložím do vás svého ducha a způsobím, že budete žít podle mých zákonů, zachovávat má přikázání a plnit je (Ez 36, 26).

Starý zákon tedy prorokuje tajemnou novou smlouvu, v níž Hospodin vloží svůj zákon, svého ducha do nitra svého lidu, aby tak žil podle jeho zákonů. Tato pro-roctví, podobně jako mnohá jiná, se uskutečňují s příchodem a vítězstvím Mesiáše. V čem tedy tato smlouva spočívá?

Odpověď je třeba hledat především u svatého Pavla. Ten upozorňuje, že „nepohrdá Boží milostí“, totiž „kdyby se totiž k ospravedlnění docházelo zachováváním Zákona, pak by Kristus umřel nadarmo“ (Gal 2,19). Na několika místech (zejména v Listu Římanům a Galaťanům) brání křesťanskou svobodu, jež nehledá ospravedlnění skrze vnější skutky Zákona, ale spočívá na životě víry v Krista:

To je ta svoboda, ke které nás osvobodil Kristus. Buďte v tom tedy pevní a ne-nechte se zase zapřáhnout do toho otrockého chomoutu. Podívejte se, já, Pavel, vám říkám: Budete-li přijímat obřízku, Kristus vám nic neprospěje (...). Když hledáte ospravedlnění v Zákoně, nemáte už s Kristem co dělat, vypadli jste z milosti. Ale my *vedeni* Duchem, opření o víru očekáváme věčný život, v který doufáme. V křesťanství totiž nic neplatí, zdali jsi obřezán, nebo neobřezán, ale víra, která se projevuje láskou (Gal 5, 1).

* V přednášce se opíráme o vynikající práci P. Štěpána Filipa OP „Zákon Ducha“, revue *Salve*, 1, 2009.

To jsou slova muže, který sám před svým obrácením „co do spravedlnosti, která *spočívá v zachovávání* Zákona, byl bez úhony“, byť to vše nyní považuje za „bezcenný brak“:

Myslí-li někdo jiný, že se může spoléhat na ty věci vnější, já bych to mohl tím spíše: osmý den jsem byl obřezán, pocházím z izraelského národa, z Benjamínova kmene, jsem Hebrej a syn hebrejských rodičů, co se Zákona týká farizeus, co do horlivosti jsem byl pronásledovatel církve, a co do spravedlnosti, která *spočívá v zachovávání* Zákona, byl jsem bez úhony. Ale v čem jsem dříve viděl pro sebe prospěch, to považuji nyní kvůli Kristu za škodu. (...) Pro něj jsem se toho všeho zřekl a považuji to za bezcenný brak, abych mohl získat Krista a byl s ním spojen; nemám přece vlastní spravedlnost, která se získá zachováním Zákona, ale tu, která se dává tomu, kdo věří v Krista, totiž tu, která přichází od Boha a *spočívá na víře* (Fil 3, 3).

Varuje-li Pavel před zakládáním spravedlnosti na skutcích Zákona, týká se to

jeho rozměru rituálního, nebo i mravního či jiného? Přirozeně se nabízí chápat zde Zákon ve své obřadní složce. Například v Listu Galatánům Apoštol explicitně zmiňuje obřad obřízky, do kterého galatské křesťany tlačí falešní učitelé. Nedostatečnost Zákona v jeho kultické stránce zdůrazňuje i autor Listu Židům (7, 11), jenž dává do spojitosti ustanovení Krista, kněze „podle řádu Melchisedechova“, s neužitečností levitského kněžství a zákonými nařízeními.

Toto chápání by ovšem bylo nedostatečné. V Listu Římanům totiž Apoštol ukazuje, že jeho výhrady se týkají i Zákona v širším, mravním smyslu: „Nevěděl bych, co je to žádostivost, kdyby Zákon nebyl řekl: ‚Nepožádáš!‘ Právě přikázání sloužilo hříchu za podnět a probudilo ve mně všechny možné žádosti“ (Řím 7, 7). Svátý Pavel dále vysvětluje, že Zákon je jistě dobrý, ale dodává: „Hřích použil přikázání jako podnětu, svedl mě a způsobil mi tím smrt“ (Řím 7, 11).

Zákon o sobě je tedy dobrý, ukazuje zlo, avšak nejen, že nedává ze sebe sílu konat dobro, ale hřích si jím ještě umí posloužit k probuzení žádostivosti. Pavlova kritika se zde týká nejen obřadů, ale obecně Zákona ve své vnější složce příkazů, *literary*. Ta sice ukazuje, ale sama o sobě život a ospravedlnění nedává. Zákon ovšem vede ke Kristu. Apoštol ho nazývá, vzhledem ke Kristu, pěstounem, *pedagogem*. Je to odkaz na antického otroka, který vodí dítě k učiteli. Zákon ze sebe tedy nemá sílu spasit, ale odhaluje náš hřích a slabost a tím i potřebu Spasitele.

A právě v Kristu, skrze víru v něj, která „se projevuje láskou“ (viz Gal 5), je dáván život podle zákona nového, zákona

Ducha, přinášejícího život i ospravedlnění: „Pro ty, kdo jsou spojeni s Kristem Ježíšem, není tedy nyní žádné odsouzení, vždyť zákon Ducha, který dává život v Kristu Ježíši, osvobodil tě od zákona hříchu a smrti“ (Řím 8,1). Zde se dotýkáme novosti a srdce Nového zákona, spočívající v působení Ducha svatého v duších. Svátý Tomáš Akvinský to vysvětluje následovně:

Tímto pak zákonem může být nazýván jedním způsobem Duch Svatý [...]. Duch Svatý, přebývající v mysli, nejenom učí, co by se mělo dít, když osvětluje rozum o tom, co se má vykonat, ale také naklání vůli k správnému konání [...]. Jiným způsobem může být nazýván zákonem Ducha vlastní účinek Ducha Svatého, totiž víra působící skrze lásku [...]. A tento zákon Ducha je pak nazýván novým zákonem, kterým je buď samotný Duch Svatý, nebo to, co Duch Svatý působí v našich srdcích (*Kom. k Listu Římanům*, VIII, lect. 1.).

Byť Nový zákon přináší i novost v oblasti nauky, jeho podstata spočívá v milosti Ducha působícího v srdcích. Litera sama život nedává, „zabíjí“, avšak „Duch oživuje“ (2 Kor 3, 6). Těžiště se jasně přesouvá od vnějšího přikázání k zákonu milosti působící v srdcích. A tak svátý Tomáš učí, že byť patří k Novému zákonu i psané příkazy, jsou druhotné a samy o sobě by „zabíjely“, kdyby nebylo dáváno to podstatné – milost Ducha, která ospravedlňuje

a dává sílu konat dobře a vlastně literu naplňovat. (*Summa Th.*, I–II, q. 106). Zákon psaný do srdce, jak prorokoval Jeremiáš.

Je-li tím skutečně zásadním a novým dynamismus zákona Ducha, pak není divu, že psaná složka Nového zákona zdůrazňuje přikázání lásky. Ta je totiž právě elánem duše, jenž ji pudí k milovanému. Tento dynamismus „lásky, rozlité v srdci skrze Ducha svatého“ (Řím 5, 5) pak vytváří pravého člověka duchovního, který se ujímá vlády a má vytěšňovat člověka tělesného. Potom už duše nekoná dobro proto, že je tlačena vnějšími pravidly, ale proto, že ji k tomu zevnitř naklání Duch svatý. Člověk tak plní Boží vůli svobodně a spontánně; jakýmsi vnitřním instinktem se vyhýbá zlu a koná dobro a naplňuje tak slova Apoštola: „Kde je Duch Páně, tam je svoboda“ (2 Kor 3, 17).

Podstata zákona Evangelia tedy spočívá v milosti Ducha působícího v srdcích. Vždyť „Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda se stala skrze Ježíše Krista“ (Jan 1, 17). Novozákonní obdobou předání zákona skrze Mojžíše na Sinaji je tak dar Ducha svatého duším, zejména o Letnicích. Kéž do nás Duch svatý mocně sestupuje a činí z nás stále více list psaný *nikoliv inkoustem, ale Duchem živého Boha, nikoliv na deskách, ale v lidských srdcích* (srov. 2 Kor 3, 2).

Tuto přednášku pronesl P. Metoděj Vojtěch Němec OP v rámci farní duchovní obnovy 19. května.

ROZHOVOR S DOBRÝM BRATREM JINDROU

Můžeme vnášet do temna bolesti
světlo a radost z Evangelia

Život

Odkud pocházíš?

Pocházím ze Strážnice, z katolické rodiny. Mám šest sourozenců a od dětství jsme byli vychováni ve víře. Od první do osmé třídy jsem chodil ministrovat, ale během puberty jsem pak víru postupně ztratil.

Co jsi dělal před tím, než ses dostal k františkánům?

Vyučil jsem se strojařem, obor Mechanik, opravář pro stroje a zařízení. Poté jsem pracoval rok ve Stivalu ve výrobě kožené obuvi, dva roky v Zetoru na montáži převodovek, sedm let ve Škodovce jako svářeč a nakonec téměř deset let v Autopalu ve výrobě chladičů.

Jak ses k víře vrátil?

Dostaly se mi do rukou tři knihy, které mě velmi zaujaly a pomohly mi víru obnovit. První se jmenovala *Naše světla*. Obsahovala životopisy svatých – na každý den v ní byl životopis jednoho nebo dvou světců. Uchvátily mě, zatoužil jsem každý z těchto životů prožít. Díky druhé knize, která pojednávala o zjevení v Medžugorji, jsem získal krásný vztah k Panně Marii a začal jsem se také modlit růženec. A třetí knihou je Bible, ve které jsem si začal se zájmem číst.

Co tě přivedlo k františkánům?

K františkánům jsem se dostal přes paní Aničku, sestru P. Vianneye, od níž jsem dostal jednu z těch knih, o kterých jsem mluvil. Chtěl jsem bratry poprosit o modlitbu za uzdravení pro moji tehdejší přítelkyni, která vážně onemocněla. Zazvonil jsem na františkány v Uherském Hradišti, otevřel muž v montérkách. Řekl jsem mu, že bych potřeboval osobní rozhovor s nějakým bratrem. Odešel a po chvíli se vrátil ten samý muž, ale v hábitu. Byl to bratr Jan Nepomuk, který se mi později po celou dobu kandidatury velmi hezky věnoval.

Jaký to pak mělo další vývoj?

V tomto těžkém období, kdy se moje přítelkyně léčila, jsem silně toužil po svátosti smíření. Nebyl jsem si ale úplně jistý, zda

vstoupit do manželství, nebo se plně zasvětit Bohu. Jel jsem se proto poradit za jedním knězem, který mi doporučil dát tomu ještě rok a pak, že se uvidí.

Během toho roku se udály dvě zásadní věci: přítelkyně se uzdravila a naše životní cesty se rozešly. Zřetelněji jsem vnímal Boží volání do řádu. Musel jsem ale strávit ještě pět let v tzv. kandidatuře, protože jsem předtím žil poměrně dlouho bez praktikující víry. V tomto období jsem se pravidelně setkával s františkány a účastnil se různých akcí, jako jsou kající poutě atd. Také jsem čas od času ministroval v uherskohradištské nemocnici, kde bratr Jan Nepomuk sloužil mši sv. pro nemocné. Po pěti letech kandidatury jsem mohl být přijat do domu bratří františkánů v Brně, kde probíhá postulát.

Čemu se v postulátu věnujete?

Každý den je naplněný jednak řádem daným pro celou komunitu a potom já a Tomáš máme jako postulanti svůj program. To obnáší dvakrát týdně formace, každý den hodinu adorace s modlitbou růžence, duchovní četbu a práci na daných úsecích, o které se staráme. Jednou týdně pomáháme s kostelničením a dále chodí postulanti do práce. Tomáš i já pracujeme v Hospicu sv. Alžběty na pozici přímá obslužná péče – tedy jako ošetřovatelé. Myslím, že čas zde strávený je plně využitý.

Kdo vás jako postulanty formuje?

Magistr postulantů je br. Didak, který se nám důsledně věnuje. S tímto mnohdy nesnadným údělem mu je nápomocen br. Justin, jakožto submagistr. Svým způsobem se na formaci podílí všichni bratři, protože tvoříme jednu komunitu.

Co se ti na františkánském řádu líbí?

Líbí se mi, že pokoj a dobro z bratrů opravdu vyzařuje. Žijí prostě a přímo Evangelium v takové až elegantní jednoduchosti Božích dětí. Františkáni nemají specifické zaměření činnosti, základním rysem je evangelizace a služba potřebným. A taky mají nejhezčí hábit! (*úsměv*)

Co tě čeká po ukončení postulátu?

1. prosince tohoto roku bych měl nastoupit do noviciátu, který máme společný se slovenskými bratry v Trnavě. Jedná se o takové intenzivní nahlédnutí do františkánské spirituality, čas budeme mít rozdělený mezi modlitbu, studium, práci v klášteře a jednou za čas tam bývá možnost zúčastnit se dobrovolných ekologických brigád. Během noviciátu není povolený přístup k sociálním sítím a také už dostaneme své řeholní jméno a řeholní oděv.

Po noviciátu následují první řeholní sliby, které zahajují šestileté období juniorátu v klášteře Panny Marie Sněžné v Praze. Bratr junior se zavazuje dodržovat slib – chudoby, čistoty, a poslušnosti. Těmto slibům se také říká „časné“, protože se po prvních třech letech obnovují. Po dalších třech se už skládají sliby věčné. Mým přáním je vrátit se do Brna, chtěl bych se vrátit ke službě v sociální oblasti. Pán to ví, třeba se mně přání splní. Povolání ke kněžství necítím.

Jak jsi v husovické farnosti spokojený?

Zakouším tady v Husovicích hmatatelně společenství církve, farnost vnímám jako velkou rodinu. Velmi se mně líbí například zrealizování farní kavárny nebo společné nedělní obědy s farníky, při kterých je můžu lépe poznat.

Práce v hospicu

Mohl bys popsat svoji práci v hospicu?

Po příchodu do Brna jsem si udělal pečovatelský kurz a pracoval zde jako ošetrovatel. Později jsem si ještě dodělal masérský kurz, a tak mimo ošetrovatelskou činnost ještě zastupuji rehabilitační, která je momentálně na mateřské. Dále poskytují masáže pro hospicový personál. Jsem rád, že kromě ošetrovatelské služby také nabízíme pacientům i příbuzným služby duchovní, a tak můžeme vnášet do temna bolesti světlo a radost z Evangelia. Nabídl jsem se také jako doprovázející umírajících.

Co tě na této práci motivuje, co pozitivního v ní vidíš?

Motivují mě Ježíšova slova: „Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ Pacienti jsou různých povah, třeba i nepříjemní, ale i v těchto lidech je Pán zvláštním způsobem skrytý... Když se těm lidem podívám do očí, vidím tam Jeho.

Je úžasné být svědkem velkých Božích zázraků, když je třeba člověk znepřátelený s katolickou církví a nakonec si je Pán přitáhne. Například jedna paní zpočátku trvala na sundání kříže ze stěny, pak se ale obrátila, přijala svátosti a zemřela s čistou duší...

Jaké těžkosti obnáší?

Když se ocitnu v situaci, že jsem tváří v tvář pacientově nemoci bezradný. To se pak musím odkázat na profesionalitu lékařů a Boží milosrdenství.

A potom, když k nějakému pacientovi získám hlubší vztah, ale on najednou odejde k Pánu. Stalo se mi to za mé dvouleté působení dvakrát, podruhé teď nedávno. Rodiče té zemřelé si přáli, aby měla pohřeb v kostele v Husovicích. Dokonce se pak rozhodli, že chtějí patřit do naší farnosti a mě si „adoptovali“, což mě mile překvapilo.

Martin Čermák

LIDÉ FARNOSTI: JANA GLOGAROVÁ

Pocházím z Uherského Hradiště. Vyrůstala jsem ve věřící, spíše však nepraktikující rodině. Babička chodila do kostela, a i když za komunistů to z různých důvodů úplně nešlo, nikdy chodit nepřestala. Moji rodiče jsou pokřtění oba dva, ale jsou spíše takoví sváteční věřící. Na druhou stranu tak sice do kostela pravidelně nechodili a nechodí, nikdy mi ale v ničem nebránili. Prostřednictvím babičky víra v rodině vždy byla a to bylo pro můj život důležité. V Hradišti jsem chodila do společenství mládeže k františkánům, ale naše farnost jako taková byla u farního kostela, který františkánský není.

Do Husovic jsme se přistěhovali v podstatě náhodou před přibližně 11 lety a jsme tu moc spokojení. Ani manžel není Brňák, „náplava“ jsme oba. Nebylo pro nás zpočátku úplně jednoduché do farnosti vplout: jako bezdětní jsme farnost vlastně moc neznali. Ne že bychom měli pocit, že do farnosti „nepatříme“, ale člověk má spoustu času na jiné věci, má volnost, může „lítat“, kam chce. Hodně víkendů jsme trávili mimo Brno.

Teď jsem na mateřské dovolené. Manžel je místostarosta Orla, jsem tedy také „paní místostarostová“ (*úsměv*). Členka Orla ne-

jsem, ale snažím se vypomáhat, do čehož mě hodně „vtahuje“ manžel. Kdybych neměla malé děti, angažovala bych se ve farnosti víc. Teď se moje angažmá soustředí spíš kolem akcí pro děti.

Dělám také dětské katecheze; tato iniciativa vznikla hlavně díky otci Ignácovi a otci Didakovi. Důvodem pro vznik těchto katechezí není odstranit rušivé elementy z kostela; jde o to, aby dětem někdo předal evangelium pro ně srozumitelnou formou. Materiály hledáme na internetu, je tam toho hodně, i když na různé úrovni, a ostatně člověk na něco přijde i sám. S manželem děláme katecheze pro děti ve věku 4 až 6 let. Protože se nám nedávno narodilo miminko, jsou teď momentálně dětské katecheze spíše na manželovi.

Máme s manželem tři děti. To, že budou všechny pokřtěny, pro nás nebylo téma. Oba jsme praktikující a manžel pochází z hluboce věřící rodiny. Ve svém okolí navíc vidím, že křest – ať je to jakkoli – je pro děti dobrý vklad do života. I kdyby si pak děti zvolily jinou cestu, ostatně rodiče to mohou ovlivnit jen do jistého věku, je to pro ně pozhnání. Mezi svými kamarády mám i ty, jejichž manželé nebo manželky věřící nejsou. Mají to mnohem těžší: už jen společná modlitba je zvláštní, když děti vidí, že se jí tatínek, případně maminka, neúčastní. Nebo naopak si některé kamarády pamatuji jako nevěřící – a oni si vzali věřící partnery a skrz toho partnera se k víře dostali. Život je někdy složitý a to, že člověk do kostela nechodí, neznamená, že nemá nějaký duchovní rozměr nebo že nemá víru.

Zapsala Markéta Špetíková.

ANKETA: HRAJE U VÁS PŘI ROZHODOVÁNÍ VE VOLBÁCH NĚJAKOU ROLI I VÍRA?

Ano, myslím, že víra mě přivedla k hlubší zodpovědnosti za sebe i za lidi v mém okolí a tak se každý rok voleb pravidelně účastním, a to jak aktivně jako volič, tak na lokální úrovni občas i pasivně. Politickou stranu, volím tu, která není příliš populistická a která podporuje křesťanské hodnoty a postoj ve společnosti.

Daniel Trost

Pro mě je podstatné, zda dotyčná strana nebo politik respektují a brání principy demokracie – především dělbu moci a ochranu základních práv a svobod každého z nás. Tyto zásady jsou sice v naší kultuře s křesťanstvím hluboce spjaty (mnohé z nich přineslo právě křesťanství), ale víra jako taková pro mě v politice rozhodující není. V poslední době si křesťanské hodnoty bere do úst spousta lidí, s nimiž žádné hodnotové spříznění necítím.

Markéta Špettková

VE FARNOSTI SE UDÁLO

První svaté přijímání

Noc kostelů

Slavnost Těla a Krve Páně

Farní pouť do Křtin

Husovické hody

Fotografie Karolína Blahová, Miroslav Boudný, Tomáš Cigánek (Člověk a víra) a Markéta Špetíková

TRADIČNÍ POUŤ DO MARIAZELL

Dne 8. května 2018 na svátek Panny Marie, Prostřednice všech milostí, se konala tradiční pouť do baziliky Mariazell, která se nachází v rakouské spolkové zemi Štýrsko. Z duchovních představitelů se účastnili R. D. Mgr. Roman Kubín (biskupský delegát pro pastorační v brněnské diecézi), farář Ignác Majvald, bratr Justin Majvald a řádová sestrčka ze Znojma. Na tuto tradiční pouť vyrazilo 96 poutníků (dva autobusy – pod vedením Ing. Marie Barančicové a Ing. Marie

Číkové) především z farností Lesná, Husovice a Soběšice.

V údolí Wachau se zastavilo na poutním místě – Maria Taferl. Dále se pokračovalo do Mariazell, kde byla v bazilice česká mše svatá, kterou sloužili otec Kubín a otec Ignác. Při mši svaté hráli hudebníci z řad poutníků (varhany – Jiří Faldík a Mgr. Jaroslava Stejskalová; housle – Klára Čermáková; kytary – Václav Buchta a Ing. Bc. Elen Číková). Na začátku mše byly otci Václavovi (zástupce baziliky Mariazell) předány dary – svíčka s vranovskou Madonou (kterou vyrobily sestřičky klarisky ze Soběšic pod vedením představené sestry Benedicty) a moravská slivovice. Na poutním místě bylo možno se pomodlit křížovou cestu, nabrat vodu a „pokochat“ se malebnou přírodou. Na zpáteční cestě se navštívil kartuziánský klášter v Gaminu. S Boží pomocí a dobrým týmem se pouť vydařila.

Dá-li Pán, za rok by se opět jelo na tradiční pouť do Mariazell.

Elen Číková

Foto Tomáš Pavlík, Marie Číková

POUŤ SMÍŘENÍ

V sobotu 2. června se v rámci festivalu Meeting Brno uskutečnila Pout' smíření, jejímž smyslem byla připomínka poválečné události z konce května roku 1945, kdy bylo na dvacet tisíc Brňanů německé národnosti, převážně žen, starších lidí a dětí vyhnáno ze svých domovů (muži ve věku čtrnáct až šedesát let byli nasazeni na odstraňování válečných škod). Mnozí z nich náročnou cestu k rakouským hranicím na následky prožitých útrap nepřežili.

Tradici připomínky této tragické události založil Jaroslav Ostrčilík v roce 2007, kdy se společně se dvěma přáteli vydal cestou tehdejšího pochodu vyhnaných, a to z Mendlova náměstí až za Pohořelice, kde je na místě masového hrobu vybudováno pietní místo připomínající tuto událost a její oběti. V průběhu let se přidávali další účastníci, mezi nimi i známá brněn-

ská spisovatelka Kateřina Tučková, která vstoupila do velké literatury románem Vyhnaní Gerty Schnirch, založeném na autentických vzpomínkách mladé Brňanky německé národnosti, která jako matka několikaměsíční dcerky prožila právě tuto událost. Od roku 2015 se vzpomínková pout' chodí v opačném směru, za organizační podpory města Brna.

Letošní Pout' smíření začala na místě někdejšího hromadného hrobu za Pohořelicemi, kde promluvil římskokatolický kněz Jan Hanák. Promluvil o významu odpuštění a smíření v kontextu této události i dnešní doby, a vyzval poutníky, aby se během putování alespoň na chvíli ztišili a zamysleli se nad smyslem pouti, kterou absolvují. V podobném duchu promluvil i přítomný rakouský kněz. Po společné modlitbě a požehnání se kolem desáté hodiny asi 200 poutníků v čele s organi-

zátorem Jaroslavem Ostrčilíkem vydalo na cestu.

První pauza na odpočinek a občerstvení přišla v polovině cesty v Rajhradě, kde byli účastníci poutě přivítáni a pohoštění vínem, domácími koláčky a dalšími pochutinami. Po asi hodinové přestávce se pokračovalo do Modřic, přičemž trasa pouti v maximální možné míře kopírovala cestu, kterou museli v roce 1945 jít brněnští Němci. Účastníci pouti dorazili asi o půl šesti na Vídeňskou ulici do Brna, kde se před budovou tamního gymnázia opět posílili a zamířili do cíle svého putování, do zahrady augustiniánského opatství na Mendlově náměstí. Zde byl přichystán doprovodný program, jenž zahrnoval hudební vystoupení a představení činnosti různých krajanských sdružení. Pozornost zaujalo také několik řečníků, mezi nimi i brněnský primátor Petr Vokřál, který

zmínil mimořádný rozvoj předválečného Brna, o který se společně zasloužili jeho tehdejší čeští, němečtí a židovští obyvatelé. Vyjádřil radost nad konáním podobných akcí, poněvadž umožňují, aby potomci někdejších sousedů a krajanů k sobě opět našli cestu. Na závěr sobotního programu se v zahradě opatství zapálily svíce na památku zmařených životů.

Program pak pokračoval i v neděli, kdy se vedení města a hosté z Německa zúčastnili pietního aktu na bývalém popravišti v Kaunicových kolejích, které v Brně symbolizuje naopak utrpení Čechů v letech nacistické okupace. Pak účastníci Pouti smíření zamířili do chrámu sv. Jakuba, kde pro ně sloužil mši svatou biskup Vojtěch Cikrle. Bohoslužba připomněla utrpení všech obyvatel českých zemí ve dvacátém století, bez ohledu na jejich mateřský jazyk. Touto bohoslužbou se letošní ročník Pouti smíření definitivně uzavřel.

Ačkoliv tato pouť měla křesťanský podtext, účastnili se jí v nemalé míře i lidé, kteří bohoslužby nenavštěvují. Mezi ně patří i zakladatel tradice těchto poutí, který se při svých promluvách k účastníkům omezil zejména na organizační záležitosti a hlavní slovo přenechal duchovním. Hlavním pojítkem mezi účastníky tak byla především otevřenost a tolerance. Poutě se zúčastnily všechny věkové skupiny, počínaje mladými rodinami s kočárky, a konče staršími účastníky seniorského věku, pro které absolvovat 32 kilometrů v parné červnové sobotě znamenalo podat obdivuhodný fyzický výkon. Pouť absolvovaly i některé známé brněnské osobnosti, mezi nimiž byl nepřehlédnutelný (nejen) postavou a bujnou kšticí senátor Zdeněk Papoušek.

Události spojené s vyhnáním německy mluvícího obyvatelstva se dotkly i Husovic a přilehlých částí. Někdejší výstavní ulice obývané tehdejší brněnskou střední třídou se v následných desetiletích proměnily v zanedbaná území, kterým bylo často lépe se vyhnout. O původních obyvatelích a jejich dalších osudech se přitom téměř nic neví. Rádi bychom proto tento příspěvek zakončili malou vzpomínkou, která se zachovala alespoň částečně z ústního vyprávění.

Jedním z domů, který v Husovicích postavili brněnští Němci, po generace v něm žili a pracovali, se nacházel na Vranovské ulici (v současné době v něm sídlí organizace IQ Roma Servis). Jednalo se o obchany loajální Československé republice, kteří si za války s nacistickou mocí nikdy v ničem nezadali. Přesto museli, jen kvůli německé národnosti, svůj dům během jediného dne opustit. Dohlážiteli jejich nuceného odchodu byli dělníci z nedaleké Zbrojovky (to se obecně týkalo většiny vyháněných Němců – paradoxně tak hlavními aktéry této smutné brněnské události byli zaměstnanci továrny, která do posledních dnů okupace pracovala pro nacisty). Když se o osudu obyvatel tohoto domu a podmínkách, ve kterých byli interno-

váni na seřadišti na Mendlově náměstí, dozvěděla jejich česká sousedka, rozhodla se jim pomoci. Po setmění docházela na seřadiště a přes plot jim házela chleby, které s sebou přinesla. Příznačné bylo, že o tom sama nikdy později nemluvila. Byla to hluboce věřící žena, která pomoc bližnímu považovala za samozřejmost. Až po její smrti na tuto příhodu vzpomněla její dcera, která jí jako tehdy dvanáctileté dítě pomáhala a na těchto výpravách doprovázela. Vzpomněla na strach, jaký se svojí maminkou zažívaly, když je hlídající pánové s rudými páskami na pažích honili a vyhrožovali, že je příště už zastřelí.

Tato drobná příhoda se na pozadí krutostí tehdejší doby může zdát být bezvýznamná. Možná tomu tak úplně není. Ukazuje, že dobro si vždy hledá cestu, a je na každém z nás, jak ho nechá projevit. A také ukazuje, jaké jsou naše skutečné křesťanské kořeny, na které se v současné době odvolává řada lidí ve veřejném prostoru, často bohužel jen účelově. Tyto kořeny vyrůstají z hodnot, jako je láska, odpuštění, smíření a soucit. A na těchto hodnotách byla postavena i myšlenka Pouti smíření.

*Veronika a Jan Čermákoví
Fotografie Veronika Čermáková*

ZÁŘIJOVÉ UDÁLOSTI V HUSOVICÍCH

10. září si budeme připomínat **výročí úmrtí P. Albína Kvity.**

Bude to adorační den farnosti.

15. září se bude konat **dětské odpoledne** na Orlovně.

KNĚŽÍ V HUSOVICKÉ FARNOSTI V DOBÁCH NESVOBODY: ALBÍN JAROSLAV KVITA

To se jim nesmí podařit!!

29. června 1961 ho vyslyšají téměř sedm hodin a o den později ještě o dvě hodiny déle. Do 25. července absoluuje P. Albín Jaroslav Kvita celkem 14 výslechů. V této době se dramaticky zhorší jeho zdravotní stav a trestní stíhání je přerušeno. Nemocný řeholník je převezen do nemocnice u sv. Anny a tam také 10. září 1961 umírá.

Jaroslav Kvita se narodil 15. 5. 1915 v Rybí na Novojičínsku. Otec pracoval v Tona-ku (světoznámá továrna na klobouky), maminka se starala o malé hospodářství. Svým sedmi dětem vytvářeli hodnotné rodinné prostředí prostoupené hlubokou vírou. Místního pana faráře osobnost malého ministranta zaujme. A nalezne pro něj řešení: 11letý chlapec je přijat do salvatoriánského juvenátu ve Valašském Meziříčí. Po maturitě na místním gymnáziu se rozhodne pro vstup k salvatoriánům. Svůj noviciát zahájí 28. 8. 1932 v Husovicích. Sám o tom napíše rodičům: „*v neděli jsme jeli zpět do Husovic (z Vranova, pozn. red.), kde jsme byli večer oblečeni v řeholní roucho Společnosti Božského Spasitele a kde jsme dostali nová jména. Já se jmenuji fr. Albín, kteréhožto jména budete i Vy nyní užívat, když mi budete psát. Toto jméno se mi líbí a snad se líbí i Vám.*“

Následuje noviciát v Heinzendorfu (dnešní polské Bagno), první řádové sliby a pobyt v dalších německých salva-

toriánských kolejích. Bratr Albín se učí jazyky, věnuje se hudbě a začíná vyučovat náboženství. Vysvěcen na kněze je 29. 6. 1938 v Pasově. Vzhledem k horšící se politické situaci se musí vrátit zpět do vlasti a poslední rok svého studia teologie dokončí v brněnském kněžském semináři. Po krátkém pobytu ve Valašském Meziříčí přichází mezi salvatoriány do Husovic. V husovickém klášteře v té době spolu s P. Kvitou žijí čtyři kněží: P. Cyril Braschke, P. Alois Prokop, P. Josef Tomašík, P. Vojtěch Synek, dále jeden bohoslovec a dva ctihodní bratři. Ve farnosti čítající 11 tisíc katolíků se Kvita setkává i s kněžími, kteří nejsou členy řádu salvatoriánů: Ladislavem Matyášem, Dominikem Peckou a Aloisem Pekárkem. P. Kvita je postupně pověřen různými funkcemi (provinciální ekonom, sekretář a prokurátor) a působí jako katecheta na školách v Husovicích a Černých Polích; jeho úvazek čítá téměř 30 hodin týdně.

V těchto neradostných dobách obohatí P. Kvita své farníky několika mimořádnými dary. Ovládá hru na varhany a na housle a své hudební nadání poskytne i méně nadaným dětem: zapojí je do zpěvu v dětské schole. *„Mnoho lidí plakalo, když poslouchali krásné písně zpívané v mateřském jazyce,“* vzpomene po letech K. Šípr. P. Kvita se také cíleně věnuje sociálně slabým rodinám. Organizuje pro ně materiální podporu a v dělnické kolonii Písečník navštěvuje děti, jejichž rodiny nechodí do kostela, a promítá jim obrázky s biblickou tematikou. Duchovně doprovází sirotka, jehož židovská maminka zemřela v koncentračním táboře a otec padl ve válce; i po odchodu tohoto chlapce do Izraele spolu zůstávají v kontaktu. Při náletech P. Kvita statečně vyprošťuje lidi zavalené troskami a nosí jim eucharistii. Po válce pak organizuje pro děti výlety a závody, hrává s mládeží hokej, volejbal, stolní tenis nebo i kuželky; je ostatně od roku 1945 členem Orla a působí zde jako vychovatel a jedno období i jako předseda. Neúnavně zpovídá a spolu s dalšími husovickými salvatoriány usilovně vypomáhá v salvatoriánské komunitě na Vranově. *„Nevím, jaká síla z něj vyzařovala, když se mu podařilo obrátit na víru našeho otce, který nakonec zemřel zaopatřen svátostmi umírajících,“* vzpomene Marie Hřebová.

P. Kvita projevuje i svou – v dobrém slova smyslu – politickou angažovanost. Jako člen lidové strany (1945–1948) působí v místní kulturně-zdravotní komisi. Ve volbách do Národního shromáždění v květnu 1948 volí za plentou a to je – 3 měsíce po únorovém puči – odvážný čin. Připomeňme, že v těchto volbách měli lidé dvě „možnosti“ volby: zvolit kandidá-

ta tzv. Národní fronty (což byli komunisté nebo jejich sympatizanti), nebo vhodit bílý lístek na znamení nesouhlasu.

V dubnu 1950 byl P. Kvita v rámci likvidace mužských klášterů odvezen do kláštera v Oseku, kde bylo internováno přes 250 řeholníků z různých řádů a kongregací. Léta 1951–1955 trávil jako zvláště nebezpečný v internačním táboře v Želivě, kde panoval vězeňský režim. P. Albín Kvita zde jistý čas strávil na samotce přinucen chodit dny a noci – a tady se také poprvé projevilo jeho onemocnění ledvin. Krutost režimu dokládá i vzpomínka neteře Marie Pavelkové: *„Mé mamince domů posílal strýc Albín občas z internace prádlo na vyprání. Než ho propustili domů, tak k nám došel plný kufr oblečení. Divila jsem se, co to na těch košilích jsou za skvrny. Ty byly od krve.“* Sám P. Kvita se v dopisech vyjadřuje velmi otevřeně: *„Nadělali z nás státní otroky a asi s tím počítali, že z nás udělají lidi podle svého*

prání – hmotářské, mamonářské, požívačné, zapomínající na vyšší cíle. To se jim nesmí podařit!! (...) Co bude s námi, je u Pána Boha. S tím si celkem nelámu hlavu.“

Po svém propuštění samozřejmě nemohl jako kněz působit; odešel proto k rodině do Vražného a byl zde zaměstnán jako dělník na pile v Mankovicích a později v podniku Agroma. Ve své pastorační činnosti, byť skryté, však neustal. V rodné vesnici Rybí statečně vypomáhá P. Šrámkovi: bez státního souhlasu slouží mše a zpovídá. Zvláštní radost mu působí setkání s rodinou. Věnuje se neteřím a synovcům: sportuje s nimi, vede je ke zpěvu a v neposlední řadě je posiluje ve víře. Občas se – stejně jako další spolubratři – vrací také do Husovic, aby se tady mohli společně setkávat a aspoň takto zachovávat svůj řeholní život. Plánují zde také budoucnost a na jednom z těchto setkání dostane P. Kvita pověření vytvořit provinciální archiv a rozesílat zahraniční časopisy.

Po celou dobu je přítom neustále – spolu s dalšími řádovými kněžími – sledován Státní bezpečností. Ostatně od ní také opakovaně dostane nabídku „spolupráce“ s tím, že v případě přijetí této nabídky

dostane státní souhlas k výkonu kněžské služby. P. Kvita pokaždé odmítne. V rámci celorepublikové razie proti salvatoriánům je pak 7. června 1961 (spolu s dalšími salvatoriány) zatčen a obviněn z trestného činu podvracení republiky. 25. června je trestní stíhání překvalifikováno na trestný čin velezrady. 12. srpna je převezen do nemocnice. Stěžuje si, že při vysokých horečkách a bolestech si ve vyšetřovací vazbě nemohl ani lehnout. Denně se modlí za obrácení svých pronásledovatelů a za Společnost Božského Spasitele.

Zásluhou rodiny mu nemocniční kněz udělí svátost umírajících. 10. září 1961 v 5 hodin ráno P. Albín Kvita umírá. Jeho tělo má být zpopelněno, stateční příbuzní však trvají na svém a P. Albín Kvita je nakonec pohřben ve svém rodišti v Rybí. „*Po tom, co ho přivezli, ležel vystaven v ložnici našich rodičů, úplně ho vidím v té rakvi, že byl dobit a okolo měl hodně svatých obrázků,*“ uvede neteř Marie Pavelková.

Text vznikl s využitím diplomové práce Marka Hřebíčka Pronásledování římsko-katolické církve za totality.

Magda Špetiková

P. Albín Kvita 2 měsíce před svou smrtí: vězeňské fotografie z Ostravy, 3. 7. 1961

OPRAVY HUSOVICKÉHO KOSTELA V ROCE 2018

Jak již bylo sděleno v ohláškách, o letních prázdninách bude kostel úplně uzavřený. Bude zde probíhat další etapa oprav, tentokrát statické zabezpečení. Poté, co jsme v loňském roce dokončili po šestnácti letech opravy všech střech, je na řadě podchycení nosných pilířů a sanace trhlin. Prakticky to znamená, že kolem každého nosného pilíře budou vyvrtány 2–3 piloty o průměru 80 mm, a to do hloubky 4–5 m. Dohromady se vytvoří přibližně 120 pilot o celkové délce cca 500 metrů. Vrtání bude probíhat uvnitř i zvenku kostela. Účelem těchto prací je, aby se stabilizovalo základové podloží. Jak víme z farní kroniky, při budování základů byl spotřebován všechny kámen, který měli stavitelé nachystaný na zdi kostela. Podloží bylo totiž značně rozbahněné.

„...Hned následujícího dne, v pondělí 5. listopadu /1906/ ráno, začaly být kopány základy. Když však byly vykopány do projektované hloubky, ukázalo se, že spodek není dost pevný. Půdu totiž tvořil násyp popele navezeného před lety. Bylo nutno proniknout dalším kopáním až na ‚tvrdinu‘. Tak byly prohloubeny základy ještě o půldruhého metru, čímž se dostaly pod hladinu říční vody, která se hned také provalila do základů a ztěžovala práci. Dvě ruční pumpy nemohly vodu ovládnout a musela být přibrána na pomoc ještě parní pumpa. Kvůli větší pevnosti byly základy pod hlavní věží podbetonovány metrovou vrstvou betonu. Voda mezitím sesouvala boky vykopaných základů,

kteří byly zachyceny fošnami, jež už později nešly vytáhnout, a tak jich zůstalo v základech zazděno přes 80. Když byly základy položeny do výše chodníků v ulici Tempesové a Dolní /Nováckové a Vranovské/, rozhodl stavební výbor zvýšit základové zdivo ještě o 80 cm, aby kostel stál o něco výše kvůli vodě a také kdyby byly zvýšeny ulice. Díky prohloubení a zvýšení základů o 80 cm všechny ty zásoby [kamene] před svěcením kostela připravené – nestačily ani na základy. Několikanásobně vyšší spotřeba kamene do základů a potíže se spodní vodou způsobily první zdražení stavby. Přesto byly základy vykopány a položeny ještě za nastávající zimy.“ (výběr z textu diplomové práce Jany Kubíčkové). Jak je vidět, ani naši předkové to neměli se stavbou kostela jednoduché.

Po zpevnění základů se budou opravovat trhliny, které se ve zdech objevily v průběhu sta let. Největší z nich je v tzv. vítězném oblouku, tedy v klenbě mezi presbytářem a hlavní lodí. Celkem se bude zapravovat cca 140 metrů trhlin. Při těchto pracích, zvláště při vrtání pilot, se vytvoří hodně prachu. Co se dalo odnést, bylo za pomoci obětavých farníků z kostela odneseno, a co se odnést nedalo, muselo se zakrýt. Práce uvnitř kostela začnou v pondělí 25. června a budou trvat do pátku 24. srpna tohoto roku za předpokladu, že vše půjde dobře.

Bude také pokračovat oprava dveří našeho kostela. V plánu je zrestaurovat všechny boční vstupy, tj. šestero dveří.

Tyto dubové dveře budou opraveny stejným způsobem jako hlavní vstupní dveře, které se opravovaly v roce 2016. Dveře se tedy očistí a odstraní se nepůvodní nátěr, opraví se konstrukční spoje, kování a zasklení a následně se nanese nová povrchová úprava – lazurovací lak.

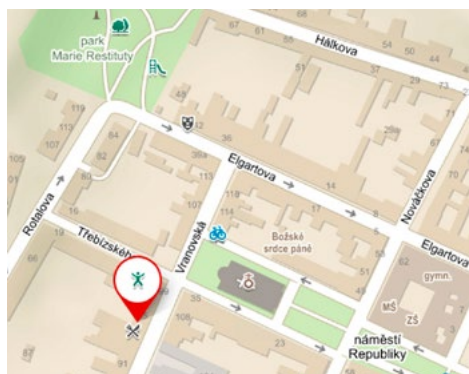
Celkové náklady na statické zajištění jsou vyčísleny na cca 2 930 000 Kč včetně DPH a na restaurování dveří na cca 840 000 Kč včetně DPH. Požádali jsme

o dotace Magistrát města Brna a Jihomoravský kraj. Kraj nám dotace nepřidělil, magistrát přislíbil. Je na každém z nás, jakým způsobem může přispět na opravy, abychom kostel předali dalším generacím v dobrém stavu. Někdo může přispět osobní účastí na brigádách, někdo finančně a někdo modlitbou. Věřím, že s Boží pomocí a s pomocí vaší se dílo podaří.

Daniel Kummer

PRÁZDNINOVÉ MŠE SVATÉ V HUSOVICÍCH

- v pracovní dny a v sobotu v 18 hodin na faře
- v neděli v 7.30, v 10 a 18 hodin v husovické Orlovně, Vranovská 93
- dne 5. 7. 2018 se na slavnost sv. Cyrila a Metoděje bude sloužit mše sv. v 7.30 a v 18 hodin v Orlovně

SRDÍČKO

zpravodaj brněnských římsko-katolických farností Husovice a Soběšice

Vydavatel a místo vydávání: Římskokatolická farnost u kostela Nejsvětějšího Srdce Páně, Brno-Husovice, Vranovská 766/103, 614 00 Brno, IČ: 64327370

Kontakt: srdicko.husovice@seznam.cz

<http://www.farnost-husovice.cz>

Četnost vydávání: dvoměsíčník

Ročník, číslo a den vydání: XX, 3/2018, 1. 7. 2018

Redakční rada: Miroslav Boudný; Martin Čermák; Veronika Čermáková; Jan Kapistrán Gajdoš, OFM; Ondřej Špetík; Markéta Špetíková (šéfredaktorka)

Vychází výlučně pro vnitřní potřebu vydavatele. Neprodejné. Neprošlo jazykovou úpravou.

Uzávěrka tohoto čísla byla dne 20. 6. 2018.